

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

СПОМЕНИК ПРИРОДЕ

**„ГЕОЛОШКА СТАЗА
У БРЕСТОВАЧКОЈ БАЊИ“**

СТУДИЈА ЗАШТИТЕ

Београд, 2013.

НАЗИВ ПРИРОДНОГ ДОБРА

„Геолошка стаза у Брестовачкој бањи“

ВРСТА ПРИРОДНОГ ДОБРА

Споменик природе

КАТЕГОРИЈА ПРИРОДНОГ ДОБРА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ НАЦИОНАЛНОГ ЗАКОНОДАВСТВА И СВЕТСКЕ УНИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ (IUCN)

Према класификацији националног законодавства заштићено природно добро „Геолошка стаза у Брестовачкој бањи“ припада III категорији – заштићено подручје локалног значаја.

У *Инвентар објеката геонаслеђа Србије*, део о Магматским и метаморфним станама, природно добро је уписано под редним бројем 6.

Категорија III – Споменик природе или обележје

МЕЂУНАРОДНИ СТАТУС ПРИРОДНОГ ДОБРА

IUCN Листа националних паркова и заштићених подручја (United Nations List of National parks and Protected Areas): Не уписује се због мале површине (испод 100 ha). Листа светске баштине (World Heritage List) и друге међународне листе: нема основа за предлагање.

ОСНОВНЕ ПРИРОДНЕ И СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ

У међународној стручној литератури означени су као једни од најзначајнијих петролошких профила који приказују вулканизам Тимочке еруптивне области у којој је за време горње креде образован велики број истакнутих вулканских купа сложене грађе - стратовулкана. Вулканизам ове области је био централног типа и углавном је производио лаве андезитског карактера које се одликују растопима богатим гасовима што је директан предуслов за бурна вулканска дејства. Друга карактеристика ових вулкана је формирање густих пирокластичних токова који настају гравитационим колапсом вискозних лавичних маса које нису могле да се разлију у изливе, већ су се на самом вулканском гротлу надимале до критичне границе, а онда обрушавале у подножје вулкана. У околини Брестовачке бање налазе се бројни остаци горњокредних стратовулкана као што су: Црни врх, Тилва Њагра, Чока Марин и други. Синеруптивна и постеруптивна спирања у великој мери су нивелисала овај рељеф. Посебан вид деструкције ових облика су дробинске лаве, циновска клизишта вулканогеног дробежа у којима су неки блокови имали огромне димензије. На геолошкој стази у Брестовачкој бањи, која је откривена у усеку пута Бор – Брестовачка бања – Борско језеро откривене су стенске масе које су настале као резултат ових преталожавања.

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Природно добро се налази у Источној Србији, на источним обронцима Кучајских планина, 10 km југозападно од Бора. Према административној подели Србије припада територији општине Бор, катастарској општини Брестовац.

ПОВРШИНА

Укупна површина Споменика природе „Геолошка стаза у Брестовачкој бањи“ износи 7414 m², односно 0 ha, 74 aга и 14 m² који се налазе под режимом заштите III степена.

РЕЖИМ ЗАШТИТЕ

На заштићеном природном добру „Геолошка стаза у Брестовачкој бањи“ која се предлаже за заштиту као споменик природе установљава се режим заштите III (трећег) степена.